ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 9. júna 2005 *

Vo veci C-135/04,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 12. marca 2004,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: G. Valero Jordana a M. van Beek, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Španielskemu kráľovstvu, v zastúpení: N. Díaz Abad a M. Muñoz Pérez, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanému,

* Jazyk konania: španielčina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia R. Silva de Lapuerta, C. Gulmann (spravodajca), R. Schintgen a G. Arestis,

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. februára 2005,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili účastníci konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. apríla 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Španielske kráľovstvo si tým, že v provincii Guipúzcoa povolilo spôsob lovu holuba hrivnáka „a contrapasa", nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 7 ods. 4 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98, ďalej len „smernica").

Právny rámec

Smernica

2 Článok 7 smernice znie takto:

„1. Druhy uvedené v prílohe II môžu byť vzhľadom na početnosť populácie, geografické rozšírenie a rýchlosť rozmnožovania na území Spoločenstva lovené

v súlade so zákonmi platnými v jednotlivých štátoch. Členské štáty zabezpečia, že lov týchto druhov nebude v rozpore s úsilím na ich ochranu v oblasti ich rozšírenia.

...

4. Členské štáty zabezpečia, že lov vrátane sokoliarstva v prípade, že sa loví týmto spôsobom, hoci je vykonávaný v súlade s platnými opatreniami štátu, je v súlade so zásadami rozumného využívania a ekologicky vyváženej regulácie početnosti daných druhov vtákov, a zabezpečia tiež, aby táto činnosť bola zlučiteľná, čo sa týka populácie týchto druhov, predovšetkým sťahovavých vtákov, s opatreniami vyplývajúcimi z článku 2. Dohliadnu najmä na to, aby druhy, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy o love, neboli lovené v období hniezdenia alebo v čase rôznych fáz súvisiacich s rozmnožovaním. V prípade sťahovavých vtákov dohliadnu najmä na to, aby druhy, na ktoré sa vzťahujú predpisy upravujúce lov, neboli lovené počas obdobia rozmnožovania alebo počas návratu na hniezdiská [miesto hniezdenia — *neoficiálny preklad*]. Členské štáty pošlú Komisii všetky relevantné informácie týkajúce sa praktického uplatňovania ich predpisov o love."

3 Holub hrivnák je uvedený v prílohe II smernice.

4 Podľa článku 9 ods. 1 smernice:

„Členské štáty udeliť výnimku z [sa môžu odchýliť od — *neoficiálny preklad*] ustanovení článkov 5, 6, 7 a 8, ak neexistuje iné uspokojivé riešenie, z nasledujúcich dôvodov:

...

c) aby sa za prísne kontrolovaných podmienok a na základe výberu povolil odchyt, držba, chov alebo iné rozumné využívanie určitých vtákov v malom rozsahu."

Vnútroštátne právo

5 Podľa ôsmeho dopĺňajúceho ustanovenia zákona 40/97 z 5. novembra 1997, ktorým sa mení a dopĺňa zákon 4/89 z 27. marca 1989 o ochrane prírodnej krajiny, rastlinstva a voľne žijúceho živočíšstva (BOE zo 6. novembra 1997), pokiaľ nie je možné žiadne iné uspokojivé riešenie, príslušný správny orgán môže vo vzťahu k sťahovavým druhom, ktorým nehrozí vyhynutie, zrušiť zákaz lovu počas období hniezdenia a výchovy mláďat, ako aj počas návratov na miesto hniezdenia, s cieľom umožniť na tradičných miestach za prísne kontrolovaných podmienok a na základe výberu odchyt, držbu alebo iné rozumné využívanie určitých lovných druhov v malom rozsahu a v rámci limitov nevyhnutných na zabezpečenie ochrany druhov.

6 Odbor pre poľnohospodárstvo a životné prostredie Diputación Foral de Guipúzcoa schvaľuje každý rok nariadenie, ktorým na príslušnú sezónu povoľuje lov holuba

hrivnáka pri návrate na miesto hniezdenia (lov „a contrapasa"), zvyčajne počas obdobia medzi 15. februárom a 25. marcom.

Okolnosti predchádzajúce sporu

7 Vo februári 1998 Komisia dostala sťažnosť oznamujúcu povolenie lovu holuba hrivnáka metódou lovu „a contrapasa" v provincii Guipúzcoa.

8 Dňa 30. júna 1998 španielske úrady, ktoré boli v tejto veci oslovené listom z 23. marca 1998, uviedli, že povolenie tejto metódy lovu je zdôvodnené:

— dopytom a sociálnym tlakom vzhľadom na tradičný charakter lovu „a contrapasa",

— minimálnym alebo nulovým dosahom tohto lovu na ochranu druhu,

— obmedzujúcimi podmienkami, ktorým nariadenie Diputación Foral de Guipúzcoa podriadilo lov holuba hrivnáka,

— absenciou iného uspokojivého riešenia, ktoré by bolo schopné nahradiť povoľovanie odchytu, držby alebo inej formy rozumného využívania určitých vtákov za istých podmienok v malom rozsahu.

9 Komisia usúdila, že Španielske kráľovstvo si tým, že v provincii Guipúzcoa povolilo lov holuba hrivnáka „a contrapasa", nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z ustanovenia článku 7 ods. 4 smernice, a zaslala 30. apríla 1999 španielskej vláde výzvu.

10 Uvedená vláda v liste z 23. júla 1999 uviedla, že v roku 1998 sa zúčastnilo sezóny lovu podľa tejto metódy 23 875 lovcov počas iba 39 dní, čo prezrádza dopyt a sociálny tlak v prospech tohto typu lovu na území provincie Guipúzcoa. Vzhľadom na tento tlak bolo možné zvažovať iba povolenie lovu holuba hrivnáka „a contrapasa" so všetkými obmedzeniami, ktoré sa uložili, keďže napokon nebol tento druh na ústupe. V tomto liste nakoniec spresnila, že roku 1998 bolo zabitých iba 1 013 holubov a roku 1999 1 158 holubov. Spôsob lovu „a contrapasa" bol teda v súlade so zásadami rozumného využívania a vyváženej regulácie predmetného druhu.

11 Komisia sa domnievala, že vysvetlenia udávané španielskymi orgánmi svedčia o porušení povinností vyplývajúcich z článku 7 ods. 4 smernice týmito orgánmi a zaslala 8. februára 2000 Španielskemu kráľovstvu odôvodnené stanovisko, v ktorom ho vyzvala na prijatie potrebných opatrení na dosiahnutie súladu v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia.

12 Keďže Španielske kráľovstvo na uvedené odôvodnené stanovisko nijako nereagovalo, Komisia usúdila, že vytknuté porušenie pretrváva, a rozhodla sa podať túto žalobu.

O žalobe

Tvrdenia účastníkov konania

13 Komisia tvrdí, že lov, o ktorý ide v tejto veci, konajúci sa počas návratu holuba hrivnáka na miesto hniezdenia, spadá pod zákaz upravený v článku 7 ods. 4 smernice. Pritom napadnutý spôsob lovu nemožno zdôvodniť odchylným režimom ustanoveným v článku 9 tejto smernice. Účelom povolenia lovu holuba hrivnáka „a contrapasa" bolo totiž predĺženie zvyčajnej doby lovu tohto druhu na území, ktoré uvedený druh počas tejto doby opätovne vyhľadával, a teda podmienka vyžadujúca absenciu akéhokoľvek iného uspokojivého riešenia nebola v tejto veci splnená.

14 Španielska vláda v tomto ohľade poukazuje na to, že požiadavka uvedená v článku 9 ods. 1 smernice, aby neexistovalo iné uspokojivé riešenie, má zmysel iba vo vzťahu k iným dôvodom odchýlky, ako je dôvod uvedený v bode c) tohto ustanovenia. Nemožno si totiž predstaviť iné uspokojivé riešenie, okrem zákazu lovu, ktoré by mohlo nahradiť odchyt, držbu alebo iné rozumné využívanie určitých vtákov za istých podmienok v malom rozsahu, ako to ustanovuje článok 9 ods. 1 písm. c)

smernice. Uvedená vláda tvrdí, že povolený lov holubov hrivnákov počas ich návratu na miesto hniezdenia sa v každom prípade uskutočňuje na území odlišnom od toho, kde sa lovia počas bežnej sezóny. Postriežky umiestnené vo vnútrozemí, ktoré sa používajú pri tomto love počas októbra a novembra (obdobie sťahovania), sa teda zväčša nachádzajú v zónach odlišných od tých, kde sú umiestnené postriežky používané počas februára a marca (obdobie návratu), posledné uvedené postriežky sa v zásade nachádzajú pozdĺž pobrežia na miestach, ktoré holuby hrivnáky nevyhľadávajú počas sťahovania v októbri a novembri. Preto neexistuje iné uspokojivé riešenie, ktoré by mohlo predstavovať alternatívu lovu holuba hrivnáka počas návratu tohto druhu na svoje miesto hniezdenia. Uvedený lov navyše vôbec neohrozuje udržanie populácie predmetného druhu v uspokojivej početnosti.

Posúdenie Súdnym dvorom

15 Podľa článku 7 ods. 1 smernice môžu byť druhy uvedené v prílohe II lovené v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou. Odsek 4 toho istého článku však stanovuje, že sťahovavé druhy, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy o love, nemožno loviť najmä počas návratu na miesto hniezdenia.

16 Pritom holub hrivnák spadá pod tieto dve ustanovenia. Ani jeho nemožno loviť počas návratu na miesto hniezdenia.

17 Napriek tomu, článok 9 ods. 1 písm. c) smernice pripúšťa možnosť povoliť pri dodržaní podmienok upravených v tomto ustanovení lov druhov, ktoré sú uvedené v prílohe II, počas období určených v článku 7 ods. 4 smernice, a teda najmä počas návratu na miesto hniezdenia (v tomto zmysle pozri rozsudok zo 16. októbra 2003, Ligue pour la protection des oiseaux a i., C-182/02, Zb. s. I-12105, body 9 až 11).

18 Medzi podmienkami, ktoré musia byť podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice splnené na to, aby bolo možné takýto lov povoliť, sa nachádza podmienka vyžadujúca absenciu akéhokoľvek iného uspokojivého riešenia (pozri rozsudok Ligue pour la protection des oiseaux a i., už citovaný, bod 15).

19 Túto podmienku pritom nemožno považovať za splnenú, pokiaľ sa doba lovu zavedená odchylnou úpravou časovo zhoduje s obdobiami, počas ktorých chce smernica zaviesť osobitnú ochranu, bez toho, aby to bolo nevyhnutné. O takú nevyhnutnosť nejde najmä vtedy, ak jediným účelom opatrenia, ktoré ako odchylnú úpravu povoľuje lov, je predĺženie doby lovu určitých druhov vtákov na územiach, ktoré tieto druhy opätovne vyhľadávajú počas doby lovu stanovenej v súlade s článkom 7 smernice (pozri rozsudok Ligue pour la protection des oiseaux a i., už citovaný, bod 16).

20 V tejto veci je vhodné uviesť, že doba lovu holuba hrivnáka zavedená odchylnou úpravou v provincii Guipúzcoa sa časovo zhoduje s obdobiami, počas ktorých chce smernica zaviesť osobitnú ochranu, bez toho, aby to bolo nevyhnutné.

21 Z pojednávania na Súdnom dvore totiž vyplýva, že zóny provincie Guipúzcoa vyhľadávané holubom hrivnákom počas bežnej doby lovu nie sú vzdialené od zón, ktoré tento druh vyhľadáva len počas návratu na miesto hniezdenia. Prvé z týchto zón sú tiež ľahko dostupné pre lovcov, ktorí bývajú v druhých zónach.

22 Treba konštatovať, že nariadenia každoročne prijímané príslušnými orgánmi provincie Guipúzcoa, ktoré povoľujú ako odchylnú úpravu lov holuba hrivnáka v zónach tejto provincie, najmä v určitom počte pobrežných obcí vyhľadávaných týmto druhom len počas návratu na miesto hniezdenia, v podstate predstavujú iba predĺženie doby lovu holuba hrivnáka v geografickej oblasti tvorenej provinciou Guipúzcoa, ktorá sa vzhľadom na uvedené skutočnosti musí považovať za jedinečné územie opätovne vyhľadávané predmetným druhom počas doby lovu stanovenej v súlade s článkom 7 smernice.

23 Keďže podmienka vyžadujúca absenciu akéhokoľvek iného uspokojivého riešenia nebola v tejto veci splnená, lov holuba hrivnáka počas návratu tohto druhu na miesto hniezdenia nemožno povoliť podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice.

24 Taký lov je preto v rozpore s článkom 7 ods. 4 smernice.

25 Toto konštatovanie nemôžu spochybniť tvrdenia španielskej vlády, podľa ktorých jednak holub hrivnák nie je ohrozený druh, jednak sa počas celého roka loví v Spojenom kráľovstve, a napokon, podľa ktorých španielske súdy usúdili, že nariadenia povoľujúce lov holuba hrivnáka „a contrapasa" v provincii Guipúzcoa sú v súlade so španielskou právnou úpravou lovu, ktorá je sama osebe v súlade so smernicou.

26 Prvé dve uvedené tvrdenia totiž nesúvisia s podmienkou spočívajúcou v absencii iného uspokojivého riešenia, a teda sa nemôžu dotknúť konštatovania uvedeného v bode 22 tohto rozsudku.

27 Pokiaľ ide o tretie tvrdenie, je bezpredmetné, keďže sa ustanovilo, že lov „a contrapasa" je v rozpore s článkom 7 ods. 4 smernice.

28 Preto treba konštatovať, že Španielske kráľovstvo si tým, že v provincii Guipúzcoa povolilo spôsob lovu holuba hrivnáka „a contrapasa", nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 7 ods. 4 smernice.

O trovách

29 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku je účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Španielske kráľovstvo na náhradu trov konania a Španielske kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Španielske kráľovstvo si tým, že v provincii Guipúzcoa povolilo spôsob lovu holuba hrivnáka „a contrapasa", nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 7 ods. 4 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva.**

2. **Španielske kráľovstvo je povinné nahradiť trovy konania.**

Podpisy